

„העולם הזה“ נותן את רשות-התגובה לדן בן-אמוץ שנפגע, נעלב ומשיב למבקר שהשמיץ את אמני-הבידור

ללויה! סוף-סוף מצאתי סיבה טובה להפסיל שרה'לם ולהסתער בשאונות קרב על אחת מן החפרפרות המכרסמות ב-שדה-הספרות.

ביום שישי האחרון נשתחררה, תודה לאל, בזר, תשוכת מסבדוראינטלקטואלית של אחד בשם גבריאל מוקד, אשר עוררה בי את תשוקת ההתכתשות. אך לפני שאני ניגש לספל בלוחם האמיץ בשיטות-ההוא, ובכלי הנשק שנבחרו עלי-ידו — עלי להצטוק ולי הסביר למה בכלל טרחתי לפשפש בתבן ש-נחפור מראשו הפרום של הפוחלץ הנה.

אפשר להאשים אותי בהרבה דברים, אך מי שיעליל עלי שאני נימנה על קוראיו של אותו ספרור בשם מוקד חייב לדעת שהוא מסתכן בחביעת-נייקיין על הוצאת-דיבה ו-גרימת עגמת-נפש.

נייאגרה של מלך

ינני אומר ששמו של מר גבריאל מוקד זר לי לחלוטין; פעם או פעמיים סגרתי את הראיון כאשר שמעתי את קולו נבלתי-נעים והנודף חשיבות-עצמית בלתי-נסבלת; ולא אחת נתקלתי בשמו — מעל רשימות שתחילה עוררו בי פיהוקים ובמשך הזמן החלו להחליף אצלי, בהצלחה ניכרת, את מקומם של כדוריה-השינה.

ולפני שנים מספר נקלעתי לבית-שימוש, בדגניה א', עם קרע ממאמרו של אותו טוט בעל נוצות הפלאסטיק — ואפילו שם כימי עט נרדמתי לאחר המשפטים הראשונים.

מיתון? מקבלתי-מיכה ופירוטומת מהסנובה הישראלית המצוייה; „תלויים לחלוטין ב-מדוריה-רכילות המעתירים עליהם תהילה ב-פרוטה“; „זרים בצורה מובהקת למורשתן של תנועת-העבודה והספרות העברית“; „מ-שקפים עולם רוחני שיטחי עד להתרד“; „אופוזיציונרים המשלמים את דיוקנו של הסנוב הישראלי המצוי“.

אני מקוה שירדתם לטוף דעתו של מר מוקד, זה לא קשה. הסוף נמצא בעומק של שניים-שלושה מילימטרים בסך-הכל.

גאת דן בן-אמוץ

הוא גם קובע מי רשאי להביע דיעות בארץ הו (בחיכות ציבורי רציני על דמות ה-ארץ ובעייתיה אין נסיכיה-הבידור-הועיר של-נו מהימנים עלי כסופר עברי, וכך הייתי חפץ להשקיף על עצמי).

הוא יורק את ריקותיו הקטנות — שרובן ניגרות על פני סנטורו — לעבר תומרקין, עמוס קינן, צבר, הקאמרי, האוהל, חיים גורי — ושוב ושוב, לעבר אנשי-הבידור שאותם הוא מכנה „חלק מהמימד הניא-“

אין להעלות גבריאל קטן על מוקד

קאפיטאליסטי המצוי, „אדונים משגשגים ה-חולשים על מלכות הבניה והפינומן“, „או-פויציה קירקסית של שובע“, „ארכיברונים המעמידים פני ארכיאינטלקטואלים“, „ביס-ניקים בפרוטה“.

הוא התחיל ראשון!

וא קובע ש„האואונארד הספרותי והפוליטי שלנו לא ישאב מצויבאטים של בדרנים ומלהג של סטיקיות“.

ואם לא די בכל אלה, הרי הוא משרב גם את המשפט הבא: „די לעלעל למשל ב-רומאן של מר דן בן-אמוץ כדי להבין איוה מרחק רוחני מפרדי בין האדונים הללו ובין תרבות או ספרות“.

או אני שואל אתכם: האיש הזה נורמאלי? ראיכם כבר אדם שבדיעה צלולה יכרה קבר לעצמו?

חסרות לו צרות? למה לו להתחיל דקא איתי? הוא לא יודע שזה ירגז אותי?

הוא לא יודע שהערה המטופשת שלו תאלץ אותי לא רק להגן על עצמי אלא גם על ירידי חסרי-המגן?

אתם עדים שהוא התחיל יצתי ראשון. אני לא חושב להגן כאן על עמוס קינן, הוא לא זקוק לעזרתי ואני בטוח שהוא יעלה עליו בבולדור ברבע שיחזור ארצה.

אני גם לא רוצה לדבר בשמם של תומר קין וחיים גורי, למה למנוע מהם את תענוג-

הפגורומים, שכל אחד מהם יכול לערוך בו בכוחות עצמו?

אני בסך-הכל אנסה לתבוע כאן את על-בונם של אנשי-הבידור שאני גאה להימנות בקהלם.

מי מתעניין כך?

לך, מר מוקד היקר, במה נחוח מיקצוע-הבידור מכל מיקצוע אחר? במה הוא בווי יותר מסנדלרות, שרברבות, קצ-

בות, פקידות, עיתונאות, או בנקאות? הוא לא טוב מהם והוא גם לא רע מהם.

בארץ דמוקרטית מתפרנס כל אדם לפי בחירתו וכפי יכולתו; ובארץ דמוקרטית רשאי כל אדם להביע את דעתו על דמות הארץ ובעייתיה.

אינני מבין במה זכותו של סופר — וטוב שלפחות אתה „חפץ“ לראות אך עצמן כסופר; אך דע לך שבעניין זה אתה במיעוט מוחלט — גדולה מזכותו של זמר, שחפן או בדרן?

מה אוכל אותך כתבלבי הממושכל? אתה אכול-קינאה שמדוריה-רכילות אינם מזכירים את שמך? אני מאחל לך מעומק ליבי את התענוג הגדול לקרוא פעמיים בשבוע — בכל מדוריה-רכילות את החדשות המרגינות: „המבקר גבריאל מוקד קיבל במתנה חתך-לה סיאמית מבמאי מונגולי“; „הסובליציסט הצעיר מוקד נראה לאחרונה בדיסקוטקים בחברתה של זיוי מאנטווי, השפנית הצמרת“; „הסופר-כביכול גבריאל מוקד נקע השבוע אצבע בשעת כתיבת שיר סטיכוי דאלי“.

למה אתה קורא „תהילה בפרוטה“? ובעצם על מי אתה רוצה שהם יכתבו? עליך? קודם, תדאג לך שהקהל יתעניין בך. ומכאן נעבור למצבם הכלכלי של אנשי-הבידור. אולי תסביר לי למה אסור לאדם לדאוג לדיירתו ומכוניתו ומה רע בכך ש-אנשים מתעשרים?

הם גנבו את כספך? האם לא הרחיחו את כספם ביושר ובנקיון-כפיים?

עוד לא שמעתי על זמר שברח לשחיץ עם כספיה-הבנק, ולא שמעתי על בדרן שמ על בכספי הציבור, ואנשי-הבידור היחידים שמגיעים לכלל מעשיהו הם אלה המת-נדבים לבנים שם הצגה.

אתך חייבים לפרנס!

רשהינא לי להעיר את תשומת-ליבך לעוד עובדה מאלפת: פרנסתם של אנשי-הבידור נתנה בידי הקהל.

שמותיהם מתפרסמים במודעות וזכות-הב-חירה של רכישת-הכרטיס למופע זה או אחר נתונה בידי הקהל — שלא כבמקרה שלך. אני קונה עיתון-בוקר או עיתון-ערב, כי תקוה למצוא בו חומר-קריאה מעניין ופית-אום אני מוצא בו — אותך!

איש לא שאל אותי אם אני מסכים שיק-ציבו לך מקום בעיתון שלי, אונסים אותי להכניס אותך לבייתי. אני לא סובל את כתיבתך, ובכל זאת אני נאלץ לפרנס אותך.

למה? במה חסאתי? ואל תגיד שאני רשאי לא לקרוא אותך; אתה תופש מקום של מישהו אחר, טוב יותר ומעניין יותר.

לך הביתה. כתוב פיומנים ובדיחות ונר-אה את תצליח להוציא מתחת ידך משהו. אולי ימצא איוה ארכי-בדרן שוטה שיסכים לסכן את פרנסתו על פירפוריה-התחכמוניתך.

הכררנים המתנזרים

אחד המקומות אתה מעז גם לקבוע שאנשי-הבידור, לא הקריבו מעולם קורבן של ממש“.

חתיכת מהי-שמו שכמוך? לו היית יושב היום במוצב בעמק-ביטאן או ליד המע-לה, היית זוכה גם אתה לרחת-נחת תמי-פע של „נציגיה-המימד הניא-קאפיטאליסטי-

טי אשר לנוכחות ההתנדבות שלהם אין גבול.

הארכי-בדרנים שעליהם אתה מדבר בויל-זול גדול כלי-כך — אנשים כמו אורי ווהר, שיקה אופיר, שמואל שי, יהורם גאון, חיים טופול, הדודאים, אריק לביא, בומבה צור, שלישיית הגשש החיוור, יוסי בנאי, אילי גורליצקי והרבה הרבה אחרים — וביניהם גם אני — ערכו עשרות הופעות בהתנדבות, לא רק להילרצהיל כמוצבים ובבסיסים אלא לכל מטרה ציבורית שקיימת ברשימה.

לאילני-שיל-פוליו, לתל-השומר, לכית-ספר יהודי-ערבי בנצרת, לאגף השיקום, לאירגון הנכים, למחלקת היולדות ועוד.

לא שמעתי שאתה וידיך אורפו או סופ-רים צעירים אחרים מהקליקה המתשלשת באחת מביציות-הספרותיות יטעו שמונה שעות במשאית, כדי לקרוא שירה או סיפור באוזני חיללים בניני.

לא שמעתי על ערב-שירה או על כל מופע תרבותי אחר, שאירגנתם, ושבו הקדשתם את כל הכנסותיו לאיוו מטרה ציבורית ש-לא תהיה.

למי תרמתם?

וד לא ראיתי בחנות ספרים אנטו-לוגיה או ירחון שלכם אשר כל שטר-הספרים שלו נתרם לאיוו מטרה החורגת מתחום כיסכם הפרטי.

ואין לי כל טענות נגדכם: זו ארץ חופ-שית וכל אדם רשאי לתרום או לא לתרום מכספו למטרות ציבוריות — אבל שלא תעז להאשים את חברי למיקצוע באנוכיות, כי הניתקות ובהיסתגרות.

אתה לא שחה את הנעל של אדם כמארקו תורג'מאן, למשל: האמרגן הזה — וזו אך דוגמה אחת מתוך רבות — הרס את המ-כוגית שלו בהובלת אמנים לסיני, וכבר אינני מדבר על מלחמת-ששת-הימים, כאשר בדרנים אשר לא שובצו ביחידות רבצו על פיתחו של קציני-בידור-ראשי והתחננו לזכות בהופעה לפני חיללים.

האיש הזה שילם את שכר המטוס שה-

מוקד

טיס, לפני שבוע, אמנים למוצבי-בית-שאן. הקטן שבין הבררנים, המזיף שבומרים, וה-גרוע שבין האמנים הם קדושים לעומתך.

ועל-אף-כל-זאת אינני טוען שאתה אינך רשאי להביע את דיעותיך על דמות הארץ הו ובעייתיה. זכותך לילל ככל העולה על דעתך החלושה. זכותך לכתוב עד סוף בשטח חידך בדבר, אף כי אני מעדיף לראות ימטח המבובזו עליך סיפור של יורם קניוק, למשל.

אנב: בעיתוני-הערב לא עלה דעתך ל-ת-קוף את מישהו על שהוא „זר למורשת תנועת העבודה“ — תנפן קטן שכמוך!

זכותך, בקיצור, לקפץ מגג בניין שלום — אבל אל התחיל לכתן לי את התנועה בשרה-הספרותי-והאמנות.

וכאן אני סוף-סוף מגיע גם אל עצמי: המרחק הרוחני המסריד בניי לבין תרבות וספרות הוא — אסט. במילה אחרת: אתה, ועכשיו נראה אותך כותב ביקורת אוביק-טיבית על הרומאן שלי זכור ולשכות הוצאת עמיקס. 414 עמ'. המחיר 10.80 ל"י